

Народна банка на Република Северна Македонија

**Постапка за добивање
дозвола за оператор на платен систем**

јули, 2023

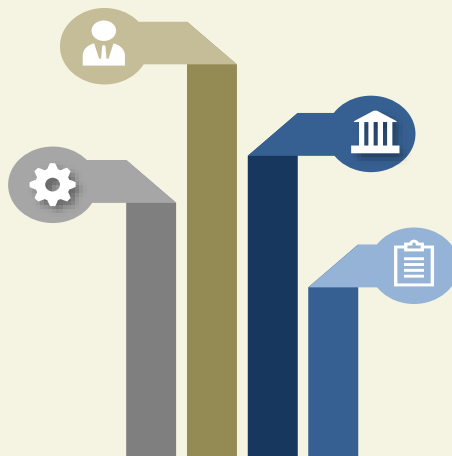

Закон за платежни услуги и платни системи

Со одредбите во Законот за платежни услуги и платни системи се регулираат условите и постапката за добивање:

- дозвола за оператор на платен систем,
- претходна согласност за именување членови на управен одбор, односно извршни членови на одбор на директори,
- претходна согласност за стекнување квалификувано учество или зголемување на учеството во оператор на платен систем
- претходна согласност за измена и/или дополнување на правилата за работење на платен систем.

Во текот на оваа постапка, Народната банка ќе може да направи оценка на исполнувањето на условите пропишани со Закон за платежни услуги и платни системи и подзаконските акти со кои се обезбедува стабилно и сигурно работење на операторите на платните системи. Дополнително, Народната банка ќе ја цени финансиската состојба и репутација на лице кое има намера да стекне квалификувано учество во оператор на платен систем и професионалната компетентност и репутација на лицата кои се предложени за членови на орган на управување.

Постапка за добивање дозвола за оператор на платен систем

- Акционерско друштво може да управува со платен систем само доколку добие дозвола од Народната банка за оператор на платен систем.
- Добивањето на дозвола за оператор на платен систем е процес којшто Народната банка го спроведува со цел да оцени дали подносителот на барањето ги исполнува:
 - условите за вршење на дејност оператор на платен систем пропишани со Законот за платежни услуги и платни системи и Одлуката за издавање дозвола и согласности на оператор на платен систем и за содржината и начинот на водење регистар на оператори на платните системи,
 - соодветноста на членовите на управен одбор односно извршните членови на одбор на директори,
 - соодветноста на лицата кои стекнуваат квалификувано учество, како и
 - способноста на друштвото да обезбеди стабилно, сигурно и ефикасно работење на платниот систем.

ЗАКОН ЗА ПЛАТЕЖНИ УСЛУГИ И ПЛАТНИ СИСТЕМИ¹ („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 90/22)

Дел први ОПШТИ ОДРЕДБИ

Глава I Основни одредби

Предмет

Член 1

Со овој закон се уредуваат видовите на платежни услуги, дозволате за давањето на платежни услуги, издавање електронски пари, транспарентноста на условите и обврските за информирање во врска со платежните услуги, правата и обврските на делателите и корисниците на платежните услуги, отвореноста и користењето на платежната сметка, преносливоста на платежната сметка, транспарентноста и споредливоста на надгледностите поврзани со платежните сметки и услуги, постапките за решавање на спорови настанати при давањето на платежни услуги, платните системи и кочечноста на поранувањата, надзорот над платежните институции, институциите за електронски лад и операторите на платните системи, воспоставувањето и одржувањето на единствениот регистар на сметки, како и други прашања поврзани со платежните услуги и платните системи.

Дефиниции

Член 2

(1) Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „**Аутентикација**“ е постапка која му овозможува на делателот на платежни услуги да го потврди идентитетот на корисникот на платежни услуги или валидното користење на одреден платен инструмент, вклучувајќи ја и употребата на неговите кориснички сигурносни обележја;
2. „**Аутентичност**“ е својство на услугите поврзани со плаќањата, дека новинаста го претставуваат она што се тврди дека го претставуваат;

¹ Со овој закон се врши усогласување со Директива 32015/2366 на Европскиот парламент и на Советот на Европската Унија за платежните услуги на внатрешниот пазар (SELEX бр. 32015/2366), Директива 32009/61/10 на Европскиот парламент и на Советот на Европската Унија за електронски

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 47 став 1 точка 6 од Законот за Народната банка на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16, 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21) и член 138 став 11, член 140 став 7, член 142 став 16, член 145 и член 147 став 3 од Законот за платежни услуги и платни системи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 90/22), Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

ОДЛУКА

за издавање дозвола и согласности на оператор на платен систем и за содржината и начинот на водење регистар на оператори на платните системи

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

1. Со оваа одлука се пропишуваат:

1.1 Видот на документите, податоците и / или информациите, како и начинот и постапката за оценување на документите, податоците и / или информациите за добивање:

- дозвола за оператор на платен систем;
- претходна согласност за именување членови на управен одбор, односно извршни членови на одбор на директори;
- претходна согласност за стекнување квалификувано учество или згилување на учеството во оператор на платен систем;
- претходна согласност за именување и / или доополување на правилата за работење на платен систем.

1.2. Содржината и начинот на водење на регистарот на оператори на платни системи и начинот на бришење на податоците од регистарот.

II. ИЗДАВАЊЕ ДОЗВОЛА ЗА ОПЕРАТОР НА ПЛАТЕН СИСТЕМ

2. Трговското друштво основано во Република Северна Македонија (во

Постапка за добивање дозвола за оператор на платен систем

Постапка за добивање дозвола за оператор на платен систем

Иницијален состанок со претставници на Народната банка

Пред да поднесе официјално барање за добивање дозвола за оператор на платен систем, се препорачува подносителот на барањето да направи одредени подготвителни активности во насока на обезбедување на соодветните документи, податоци и информации и притоа да оствари иницијален состанок со претставници на Народната банка со цел да се разговара за деловниот план и услугите кои има намера да ги нуди на пазарот. Ова ќе му овозможи на подносителот на барањето да стекне подобро разбирање за регулаторната средина, како и за постапката за добивање дозвола, додека на Народната банка подобро разбирање за бизнис моделот и организациската, управувачката и сопственичката поставеност на подносителот на барањето. За време на иницијалниот состанок се препорачува одредени информации да бидат однапред дадени во форма на презентација од страна на подносителот на барањето.

Поднесување формално барање за добивање дозвола за оператор на платен систем

Следниот чекор е поднесување на формално барање за добивање дозвола за оператор на платен систем. За да го поднесе барањето, подносителот на барањето треба претходно да биде регистриран како трговско друштво во Република Северна Македонија, со почетен капитал во паричен облик запишан како основна главнина, во износ од најмалку 7.800.000 денари уплатен во целост.

Документацијата што се доставува кон барањето треба да биде во оригинал или копија заверена кај овластено лице (нотар), потпишана од овластеното лице или од соодветниот надлежен орган, да биде чиста, без дополнителни исправки и на македонски јазик. Доколку документот што треба да се достави е на друг јазик, заедно со оригиналот се доставува и преводот на македонски јазик, заверен од овластен судски преведувач, освен за финансиски извештаи и ревидирани финансиски извештаи на странски правни лица на англиски јазик.

Сите потврди, изјави и прашалници што се дел од документацијата којашто се доставува кон барањето треба да бидат заверени кај овластено лице (нотар) и не смеат да бидат постари од 6 (шест) месеци пред денот на поднесувањето на барањето. Сите одлуки кои се дел од документацијата не смеат да бидат постари од 6 (шест) месеци пред денот на поднесувањето на барањето, освен одлуките донесени од собрание на акционери коишто не смеат да бидат постари од 1 (една) година пред датумот на поднесување на барањето.

Постапка за добивање дозвола за оператор на платен систем

Разгледување на барањето и документите, податоците и информациите доставени кон барањето

Народната банка го разгледува барањето со комплетната документација. Под „комплетна документација“ се подразбира документацијата пропишана со Одлуката, документацијата која дополнително е побарана од Народната банка, како и соодветните документи, податоци и информации кои треба да се добијат од надлежни домашни и странски институции за одлучување во врска со барањето. Доколку е потребно, Народната банка може да има средби со подносителот на барањето. Доколку барањето не е комплетно, Народната банка го известува подносителот на барањето да ги достави документите, податоците и/или информациите најмногу во рок од 30 дена.

Оценување дали се исполнети условите пропишани со Законот и подзаконската регулатива

При одлучувањето за издавање дозвола за оператор на платен систем, врз основа на доставената документација и спроведеното интервју со предложените членови на управниот одбор, односно со извршните членови на одборот на директори на подносителот на барањето, Народната банка оценува дали операторот на платниот систем ги исполнува условите пропишани со Законот и подзаконската регулатива.

Донесување решение за издавање дозвола за оператор на платен систем или решение за одбивање на барањето

По барањето, гувернерот донесува решение за издавање дозвола за оператор на платен систем или решение за одбивање на барањето, во рок од 90 дена од денот на приемот на комплетното барање.

Потребни документи, податоци и/или информации за добивање дозвола за оператор на платен систем

1. Образец 1- Барање за добивање дозвола.
2. Тековна состојба издадена од Централниот регистар.
3. Доказ дека друштвото располага со почетен капитал.
4. Статут на друштвото.
5. Деловен план за дејноста оператор на платен систем.
6. Предлог правила за работење на платниот систем.
7. Опис на системот на управување.
8. Опис на организационите, кадровските и техничките услови соодветни за извршување на активностите како оператор на платен систем.
9. Опис на системите, политиките и процедурите за управување со оперативните, финансиските и другите ризици во платниот систем.
10. Документи, податоци и/или информации за лицата кои се членови на управниот одбор, односно извршни членови на одборот на директори.
11. Документи, податоци и/или информации за лицата коишто поседуваат квалификувано учество во подносителот на барањето преку лицата со кои имаат блиски врски.
12. Листа на лицата со кои подносителот на барањето има блиски врски во смисла на Законот.

Согласност за именување членови на управен одбор односно извршни членови на одбор на директори

Разгледување и анализа на доставената документација согласно одредбите од Законот и глава III од Одлуката

Интервју со предложените членови на управниот одбор, односно со извршните членови на одборот на директори

Оценка на професионална компетентност и репутација

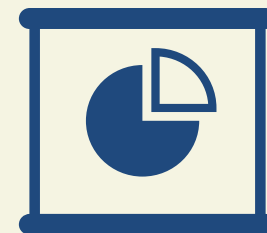
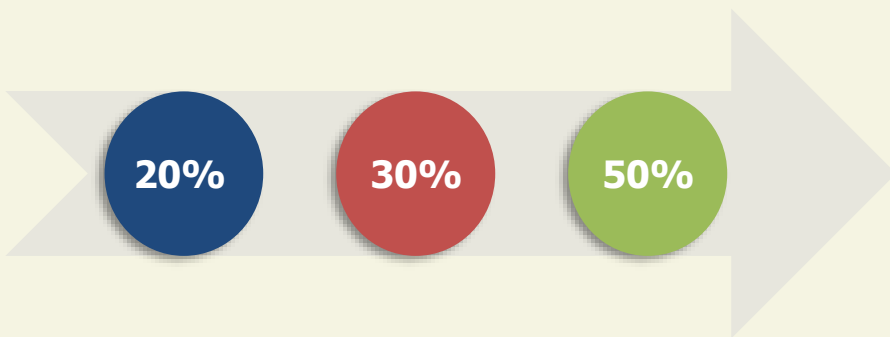
Решение за издавање претходна согласност или решение за одбивање на барањето

Согласност за стекнување квалификувано учество во оператор на платен систем

- Физичко лице или правно лице коешто има намера да стекне квалификувано учество, непосредно или посредно преку лицата со кои има блиски врски за да го зголеми учеството на начин на кој ќе се стекне со најмалку 20%, 30% или 50% од вкупниот број акции или од издадените акции со право на глас во операторот на платен систем без оглед на тоа дали акциите ги стекнува постапно или одеднаш, поднесува барање до Народната банка за добивање претходна согласност за стекнување квалификувано учество.
- Лична намера на лицето
- Врз основа на одлука на суд или надлежен орган во согласност со закон

Согласност за стекнување квалификувано учество во оператор на платен систем

Разгледување и анализа на доставената документација согласно одредбите од Законот и глава IV од Одлуката

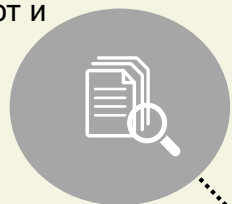
За правно лице:

- правната форма
- сопственичката структура
- блиски врски
- финансиската состојба
- репутација

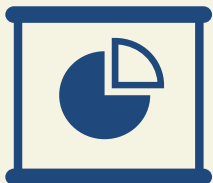
За физичко лице:

- идентитет
- лица со кои има блиски врски
- професионално искуство
- имотна состојба
- извори на приходи
- докази за репутација

За стекнување најмалку 50%, се доставува и План за првите 3 деловни години со проекција на финансиски извештаи

Решение за издавање претходна согласност или решение за одбивање на барањето

Услови за добивање дозвола за оператор на платен систем

Гувернерот издава дозвола за оператор на платен систем доколку оцени дека се исполнети следните услови:

- ✓ кон барањето е доставена комплетната документација од членот 138 ставови (2), (9) и (10) од ЗПУПС;
- ✓ лицата кои преку лицата со кои има блиски врски, поседуваат квалификувано учество во правното лице се соодветни, што особено вклучува добра финансиска состојба и репутација;
- ✓ лицата кои се членови на органот на управување на правното лице имаат репутација и професионална компетентност кое обезбедува стабилно, сигурно и ефикасно управување со платниот систем;
- ✓ подносителот на барањето е организиран и се обезбедени условите за работење на платниот систем предвидени со ЗПУПС и прописите донесени врз основа на овој закон;
- ✓ подносителот на барањето има јасна управувачка структура што вклучува:
 - организациска структура со јасно дефинирани овластувања и одговорности,
 - соодветни процедури за идентификување, следење и известување за сите ризици на кои платниот систем е изложен или би можел да биде изложен и
 - системите на внатрешна контрола, вклучувајќи и административни и сметководствени процедури, како и план за непрекинатост на работењето, кои се соодветни и пропорционални на природата, обемот и сложеноста на активностите на платниот систем и
- ✓ правилата за работење на платниот систем се во согласност со членот 134 став (2) од ЗПУПС.

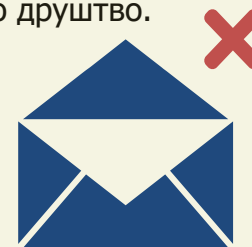

Одбивање на барањето за добивање дозвола за оператор на платен систем

Гувернерот со решение го одбива барањето за добивање дозвола за оператор на платен систем, доколку:

- ❑ не е исполнет некој од условите од членот 139 став (4) од ЗПУПС;
- ❑ барањето содржи неточни или невистинити податоци;
- ❑ оцени дека поради постоење на блиски врски на подносителот на барањето со други правни и/или физички лица, а наведени во листата од членот 138 став (2) точка 11 од ЗПУПС, надзорот над операторот на платниот систем би бил оневозможен или значително отежнат;
- ❑ оцени дека поради вршење на други услуги и/или дејности на подносителот на барањето кои не се поврзани со активностите како оператор на платен систем, би биле загрозени сигурноста, стабилноста и ефикасноста на работењето на платниот систем или дека поради овие дејности, надзорот над операторот на платниот систем во согласност со ЗПУПС би бил оневозможен или значително отежнат и
- ❑ оцени дека прописите и практиките на странската држава кои се применуваат на правните и/или физичките лица со коишто подносителот на барањето има блиски врски, а наведени во листата од членот 138 став (2) точка 11 од ЗПУПС, би оневозможиле надзор над операторот на платниот систем и значително би ги отежнале.

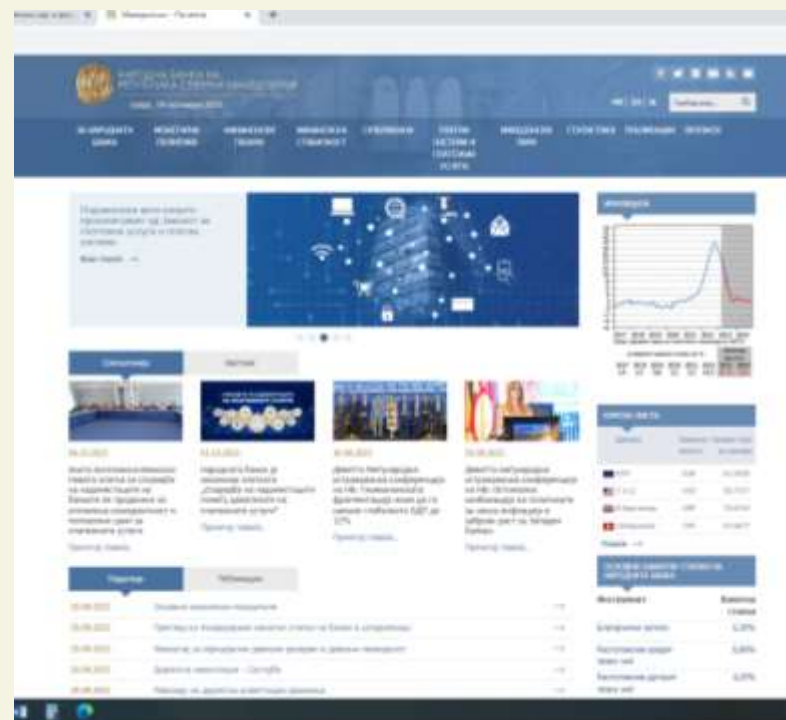
Во случај кога барањето за добивање дозвола за оператор на платен систем се одбива поради причините наведени во алинеја 4 од претходниот пасус, гувернерот во образложението на решението со кое се одбива барањето му укажува на подносителот на барањето на можноста да основа посебно трговско друштво и да поднесе ново барање за добивање дозвола за оператор на платен систем за ова трговско друштво.

Регистар на оператори на платни системи

- Регистарот на оператори на платните системи содржи податоци за платните системи коишто ги управуваат трговките друштва коишто добиле дозвола за вршење дејност оператор на платен систем во согласност со Закон, за платните системи коишто ги воспоставила Народната банка во согласност со Законот за Народната банка Република Северна Македонија, како и за учесниците во овие платни системи.
- Регистарот особено содржи:
 - Евиденција на операторите на платните системи;
 - Евиденција на учесници во платните системи;
 - Евиденција на операторите на платните системи за кои е донесено решение за укинување на дозволата за оператор на платен систем или е издадена согласност за престанување со работа на операторот на платен систем во согласност со Закон.
- Народната банка го води регистарот во електронска форма и истиот е јавен и достапен на веб-страницата на Народната банка (www.nbrm.mk).

Надоместоци

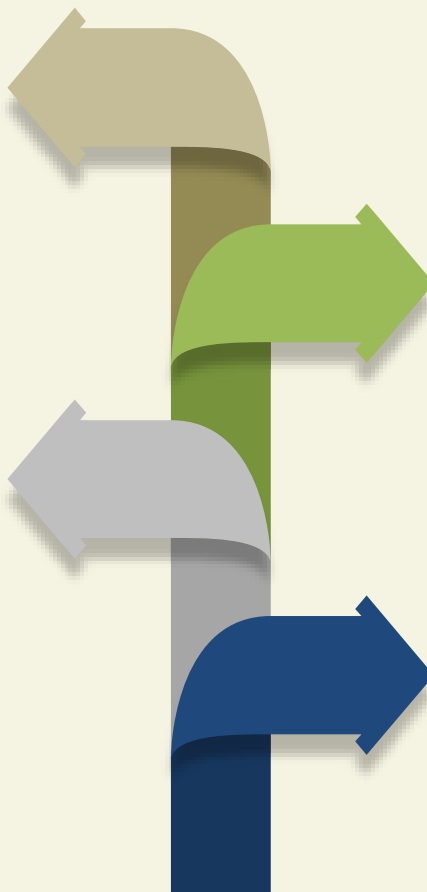
- Подносителот на барањето е должен да плати надоместок за разгледување на барањето во согласност со Одлуката за единствена тарифа на надоместоците за услугите што ги врши Народната банка на Република Северна Македонија.

Разгледување барање за добивање **дозвола за оператор на платен систем**

400.000 денари

Разгледување барање за добивање претходна согласност за **именување член на управниот одбор, односно извршен член на одборот на директори во операторот на платниот систем**

60.000 денари

Разгледување барање за добивање претходна согласност за **стекнување или зголемување на квалификуваното учество во операторот на платниот систем**

90.000 денари

Разгледување барање за добивање претходна согласност за **измена и/или дополнување на правилата за работење на платниот систем**

90.000 денари

Информации за контакт

Народна банка на Република Северна Македонија

бул. „Кузман Јосифовски Питу“ бр.1,
1000 Скопје
Република Северна Македонија

ЕЛЕКТРОНСКА ПОШТА:
licenciranjepups@nbrm.mk

